

2020

JULI
AUGUST
SEPTEMBER

Glimt fra LM under
Coronapandemien.

God sommer!

lm
LUTHERSK MISSION
Bornholm

Afsked med Peter Techow

Interview m / Peter Techow, forkynder i LM

Det blev en kort tid for dig som ansat i LM på Bornholm. Hvad tænker du tilbage på i de knap 2 år, du har været ansat?

Min oplevelse er, at det blev kort, men godt. Desværre er jeg på nuværende tidspunkt hjemsendt pga. Coronakrisen. Ellers har det været en stilling med mange bolde i luften. Af højdepunkter tænker jeg især på en påskelejr, hvor jeg fik lov at forkynde påskens budskab for børnene og en bondegårdslejr med mange børn fra kirkefremmede hjem. Jeg synes også, at vi havde et godt årsmøde i Rønne, som jeg var hovedansvarlig for. Bibelkurset, hvor jeg fik lov at undervise i Efeserbrevet, tænker jeg tilbage på med stor glæde. Ellers er det møderne i kredsene, hvor jeg har fået lov at forkynde Guds ord, som jeg har været glad for.

Hvordan er det at forlade Bornholm efter at have boet her i 14 år? I har jo stadig både familie og venner herover.

Det er vemodigt, fordi vi kommer til at savne både venner og familie og også naturen herover. Samtidig er det med

forventning til det nye, der venter. Jeg havde forventet at være længere tid i min ansættelse i LM her, men tidspunktet for at skifte job passer godt for vores familie nu, hvor vores yngste skal på efterskole, og de tre andre børn også er flyttet hjemmefra. Vi har også både familie og venner i hovedstadsområdet, som vi glæder os til at se mere.

Du er blevet ansat i Københavnerkirken. Hvad består dit nye arbejde i?

Jeg er ansat som præst, og på mange måder kommer arbejdet til at ligne det, jeg havde i Bornholmerkirken. Forskellen er, at jeg der får en kollega, Claus Grønbæk. Han er en god ven, som jeg glæder mig til at arbejde sammen med. Ud over de pastorale opgaver bliver jeg hovedansvarlig for forkynderteamet og børne- og ungdomsarbejdet. Jeg var i sin tid med i opstarten af Københavnerkirken og glæder mig til igen at være en del af fællesskabet der. Det er en frime-nighed, der har stort fokus på det udadrettede arbejde, som jeg ser frem til at være med i.

Hvilken hilsen vil du sende til LM Bornholm som afsked?

Jeg vil gerne minde jer om det sidste vers i Bibelen: "Herren Jesus nåde være med jer alle!"

LM er udsprunget af en genopdagelse af Guds nåde. Jeg vil ønske både for LM som forening og for hver enkelt af jer, at I fortsat har brug for Guds nåde, og at den må stå centralt i forkyndelsen i LM, indtil Jesus kommer igen.

At være sammen - sammen!

V/ afdelingssekretær Hakon Christensen

Følgende oplysninger er registreret om aktiviteten:

Info	Indhold
Titel:	Gudstjeneste
Dato:	17/05-2020 10:30 - 11:30
Arrangerer:	Kirken på Klippen
Sted:	Kirken på Klippen Gårdevej 23
Adresse:	
Taler:	Finn Andersen
Gudstjenester:	Peter Teichow
Sidst opdateret:	17/05-2020

LM's afdelingsstyrelse på Bornholm har for første gang holdt tre online møder. Ingen af os havde set det scenarie komme, som Covid19 har bragt med sig. Coronapandemien har gjort noget ved os alle, og måske bliver det aldrig helt som før. Rigtig mange har oplevet, hvordan det, vi planlagde, måtte ændres eller ligefrem aflyses. *"At være sammen hver for sig"*, er et slogan som har bidt sig fast.

Vi har brug for fællesskab

Mange er blevet efterladt med stor ensomhed og tvivl til følge. Andre har oplevet det som en tiltrængt pause fra en stresset hverdag. For de fleste har foråret været en påmindelse om, at vi har brug for hinanden i midt i al forskellighed. Onlinemøder og gudstjenester har været en fin erstatning i situationen, men det er ikke det samme. Det kristne fællesskab er mere end et online fællesskab. Vi er et fællesskab, hvor vi er sammen, taler sammen, lytter sammen, synger sammen, beder sammen, spiser sammen, går ture sammen – et fællesskab hvor vi vandrer sammen igennem livet. Vi er ikke luftige ånder, men mennesker af kød og blod, sjæl og ånd.

Derfor har vi – uanset al forskellighed – brug for hinanden ikke bare på afstand – men tæt på – vi har brug for at røre. Vi er nemlig ikke kolde maskiner. Vi er varme organismer, som lever af at give og modtage kærlighed, opmærksomhed og nærvær.

Genåbning

Nu er vi i gang med at åbne. Den 4. juni var afdelingsstyrelsen igen fysisk sammen til møde. Det er fint nok i en periode at være sammen hver for sig – men det holder ikke i længden. Rundt i missionshusene er vi også begyndt at samles igen. Vi skal lige lære det. For sloganet om *at være sammen hver for sig* må ikke bide sig fast. Vi vil nærhed. *»Kom til mig!«* lyder invitationen fra Jesus i Matt. 11. Hvordan gør vi det? Ja, det gør vi bl.a., når vi mødes i det kristne fællesskab. *»For hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, dér er jeg selv midt iblandt dem.«* (Matt 18,20)

*Bevis din magt, o Jesus Krist,
som alle herrers Herre est,
beskærm din arme kristenhed,
dit navn til pris i evighed!*
(SOS nr. 281, vers 2)

Hvad gør vi, når vi ikke kan mødes om Herrens bord?

V / sognepræst Flemming Mose Lauridsen, Knudsker

Situationen er, at vi sidder derhjemme måned efter måned, ikke i vor menighed ... hvad så med nadveren? Kan man forestille sig at sidde i sofaen og lade TV-prædikanten indstifte, mens man selv holder brød og vin frem?

Nadveren en bærebjælke

Nu er jeg ikke udpræget sakramentalist, men jeg tager nu alligevel afstand fra foragt for sakramentet. Nadveren kan være en bærebjælke uden lige for en kristen. Derfor er det relevant at spørge, hvor længe vi for den åndelige sundheds skyld kan undvære nadveren. Flere har oplevet tidspunkter, hvor det var nadveren, og faktisk kun nadveren, de kunne tage til sig. Guds ord i andre former oplevede de som krav om tro, forståelse, fromhed, præstation, andagtsrytme osv. osv. Her blev nadveren deres redningsplanke, for en tid. For her blev Guds ord til dem rakt ud uden at være fedtet ind i ... ord, ord, ord. Bare spise.

Ordets nådemiddel

Derfor er jeg ikke nogen varm tilhænger af tidligere tiders lave nadverfrekvens. Det har jeg ganske enkelt svært ved at forstå, at det kan lade sig gøre uden at tage skade åndelig set ... for vi spiser og drikker os en frelse til i nadveren. Alligevel finder jeg det tankevækkende, at disse kristne i tidligere tider alligevel blev bevaret! Derfor tror jeg ikke, at en måned eller to får mig til at spekulere i nadver-streamning og den slags. Jeg vil langt hellere minde om Ordets

nådemiddel ind i denne sammenhæng. Ordets nådemiddel som det der bærer og også kan skabe en længsel efter igen at kunne fejre nadver.

(Glem ikke ind i denne sammenhæng hjemmealtergang. Det er fortsat muligt at bede præsten om at komme forbi til en hjemmealtergang)

I Guds storfamilie

Personligt har jeg det sådan, at jeg gerne vil binde nadverfejringen til fysisk nærvær i Guds folk. Ikke at det ikke er gyldigt, hvis husfaderen foretager indstiftelsen i hjemmet eller via en Tv-skærm, men fordi jeg tror, det er sjælesørgerisk bedst, at det forbliver forbundet sammen med Ordets tjeneste og foregår i den kristne storfamilie.

Jeg er overbevist om, at Gud formår at bevare sin kirke uden nadverfejring, når vi i denne tid mødes online, lige så længe han lader denne situation vare. Han har bevaret kirken under større indskrænkninger af normalt gudstjenesteliv end dette. Og gør det fremdeles mange steder i verden.

Fra Skt. Peders Kirke. Foto: Birger Bendtsen

Hverdagen i Corona-tiden

V / Lisbeth og John Johansen, børnefamilie i Aakirkeby

Skoler og arbejdspladser blev lukket. Samfundet gik i stå, kun det mest nødvendige var åbent.

Her i vores lille familie var det kun John, som arbejdede normalt. Børnene var hjemme, fordi skolen var lukket. Jeg var også hjemsendt fra mit arbejde i børnehaven.

En hverdag hjemme

I starten skulle vi lige finde ud af, hvad var alt dette her for noget. Kunne vi få mad nok, kunne vi blive smittet, hvordan skulle vi gøre, måtte vi se nogen? En masse spørgsmål var der, især fra vores børn. Christian på 10 og Esther Eline på 8 år.

De forstod hurtigt alvoren i det uden dog at blive for bekymrede. De accepterede, at vi ikke måtte besøge nogen, ingen legeaftaler. Vi fandt på alternativer som leg og spil over msn, så de kunne tale sammen og se andre.

Der var hjemmeskole hver formiddag, som satte både børn og forældre på prøve med tålmodighed og udholden-

hed. Der var mange lektier, så der var nok at se til. Vi var privilegerede, fordi jeg var hjemme, så vi havde ingen problemer med børnepasning og hjemmeskole. Eftermiddagene gik med praktiske ting, hygge og leg.

Et savn

Vi savner at komme i vores menighed, i kirke, til børneklub og junior og gør det stadig. Vi savner fællesskabet om Gud. Om søndagen går vi i kirke online og ser Im-kids Janne og Turner. En søndag valgte vi at dele nadver, mens vi var til gudstjeneste i stuen.

Vi har læst en Salme næsten hver dag til vores familieandagt, som bare har været opløftende i denne tid. Også ord som børnene kan bruge.

Mange tanker

Vi voksne gør os mange tanker. Vi har tænkt på den spanske syge, som krævede flere ofre end 1. verdenskrig. Vi tænker på, hvad der vil ske på den anden side af coronaen. Hvad med økonomien, naturkatastrofer, miljøkatastrofer, spændinger mellem muslimer og kristne? Er vi i de sidste tider?

Nu er vi sidst i april. Børnene er begyndt i skole, og jeg er på arbejde igen. En lidt normal hverdag og dog alligevel ikke.

Luther sagde, at hvis verden gik under i morgen, så ville han plante et træ. Det har vi ikke gjort, men vi har sat kartofler og sået havre.

Vi vælger at lægge os selv og fremtiden i Guds hænder og stole på, at han har styr på det. Han kender slutdatoen på alt, og han vil være med os.

Nyevangelismen på Bornholm

V / Birger Pedersen, Rønne

Lige inden Coronakrisen lukkede landet, blev der afholdt en temadag på Bækkely om "Nyevangelismen på Bornholm". Godt 50 personer hørte 7 foredrag i løbet af 12 timer. Så blev der også tid til spørgsmål og samtale og nogle pauser med kaffe og mad.

I dagens løb blev der brugt mange ord, som vi ikke bruger til daglig. Dagens leder: Finn Aasebø Rønne begyndte da også dagen med at forklare betydningen af ordene: nyevangelisme, pietisme, hennhutisme. Og andre ord blev forklaret i dagens løb.

Hvorfor kom det til brud mellem LM og ELM?

Det andet foredrag om formiddagen blev holdt af Flemming Kofod-Svendsen. Han skildrede Chr. Møllers åndelige udvikling, fra han blev vakt ved Trandbergs forkyndelse, til han blev en central person i den strid, som førte til bruddet mellem LM og ELM. Møller havde nogle fantastisk stærke sider, og uden nogen formel uddannelse nåede han utrolig langt. Men han havde også nogle svage sider som leder, og de blev fatale til sidst.

Sverige - Slesvig - Norge

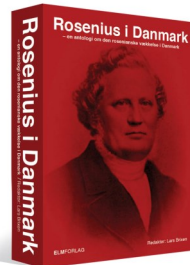
Efter frokosten talte Ebbe Kaas om forbindelsen mellem de skånske missionsforeninger og missionsforeningerne på Bornholm. Møller blandede sig i forholdene i Skåne, men svenskerne blandede sig sandelig også i forholdene på Bornholm.

Efter eftermiddagskaffen talte Jens Jensen om forbindelsen mellem Søn-

derjylland/Slesvig og Bornholm. På et tidspunkt prøver nogle bornholmere at oprette Sønderjylland som missionsmark, men sønderjyderne havde svært ved at forstå de bornholmske og svenske prædikanter, som blev sendt dertil. Eftermiddagen sluttede med et dobbeltforedrag. Birger Pedersen og Paul Otto Kjøller fortalte om den påvirkning fra Norge og Sverige, som gjorde, at man en overgang midt i forrige århundrede talte med henholdsvis norsk og svensk accent i LM og ELM på Bornholm.

En dagbog fortæller

Efter aftensmaden blev det meget privat. Finn Aa. Rønne talte om hvordan en ung pige i hans familie havde skrevet i sin dagbog om sin tro og forholdene i familien, som var præget af konflikten mellem LM og ELM.

Der er mulighed for at høre foredragene på <https://dbi.edu/lyt-til-foredrag-om-nyevangelisme/> Og desuden har ELM udgivet bogen "Rosenius i Danmark". Her kan man læse noget af det, der blev sagt på temadagen og desuden meget mere om emnet.

lm
LUTHERSK MISSION
Bornholm

www.lm-bornholm.dk

Formand: Jørn Bech
T 4045 7160 - E formand@lm-bornholm.dk

Afdelingssekretær: Hakon Christensen
T 4050 9175 - E hc@dlm.dk

Forkynder: Peter Techow
T 2232 2864 - E pit@dlm.dk

Kasserer: Thorkild Sonne Lund
T 5153 8113 - E thorkild.lund@gmail.com
Bank: 0650 5553110824
MobilePay: 10822

Missionskonsulent: Tove Bech Kofoed,
T 2077 2797 - E toverb@gmail.com

LM Kids: Helene Andersen
T 5695 8205
E helenedandersen@gmail.com

LM Between: Kathrine Houler, T 48207660
E katrine@lmbu.dk

LMU: Ungdomskonsulent Nikolaj Karkov
T 2279 7583. E nikolaj@lmbu.dk

LM-lejren: Strandvejen 16,
Pedersker, 3720 Aakirkeby, T 5697 8447
E mail@lm-lejren.dk - H www.lm-lejren.dk

LM's Sekretariat:
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 4820 7660 E dlim@dlm.dk.
H www.dlm.dk
Giro 542 7754.
Bank 2230 - 010007834

lumi genbrug Åbningstider:
Sdr. Hammer 55,3730 Nexø Mandag-fredag: 13-17
www.lumigenbrug.dk Lørdag: 10-13
tlf. 56 49 32 11 Son- og helligdage: Lukket

Kvindedag på LM Lejren
den 20. september 2020

Sæt kryds i kalenderen og inviter en
veninde med

Ingeborg Kappel-
gaard og Ellen Es-
march Pedersen
medvirker

Du kan stadig høre kristen radio!

Og nu i 21 timer i døgnet -
Du finder os på IRadio, PC,
tablet og smartphone via linket:

webradio.norea.dk

På genhør!
Norea Mediemiission og
Luthersk Mission Bornholm

Aflyst

V/ *Hans Ulrik Munk, Rønne*

Et af de ord, der ofte er blev sagt eller skrevet i dette forår, og som havde sit udspring i den meget omtalte Coronavirus, var ordet: AFLYST!

Møder og arrangementer blev i stor stil aflyst. På hjemmesiden "lm-bornholm.dk" var det ordet, der stod ud for alle aktiviteter her på øen. På Peterskolen, hvor jeg arbejder, blev den almindelige undervisning på skolen aflyst, konfirmationer, eksamener og diverse møder blev aflyst. Og derudover kan vi jo nævne Folkemødet, Royal Run, Bornholms sommerrevy m.m. Aflysning på aflysning. Vi kunne sidde hjemme, isoleret fra familie og venner, og have den følelse, at alt i livet var aflyst.

Ikke alt er aflyst

Men midt i alt dette, blev Guds Ord, Bibelen, til glæde og opmuntring for

mig. Ikke mindst fandt jeg en stor glæde i LM's online gudstjenester, som tonede frem søndag formiddag. Og bl.a. her blev jeg bekræftet i, at alt var på ingen måde aflyst. For ja, alt ville have været aflyst, hvis Jesus ikke var opstået fra de døde. Hvis påskemorgen havde været en morgen, som alle andre morgener. Men denne morgen var netop ikke som alle andre.

Paulus sætter en streg under ordet "men" i verset fra 1.Kor.15,20: "MEN nu ER Kristus opstået fra de døde, som førstegrøden af dem, der er sovet hen." Inden dette vers siger Paulus, at vores tro ville være forgæves – aflyst – hvis ikke Kristus var opstået. Ja, selv for alle dem, som døde i troen på Jesus, ville det hele have været forgæves. Da er det, at det bliver pointeret: MEN nu ER han opstået!

Derfor er glæden ikke aflyst. Derfor er troen ikke aflyst. For Jesus er opstået, og han lever i dag, uanset om alt andet omkring lukker ned, aflyses eller går konkurs. Og Paulus næsten hvisker imellem linjerne: hold ud, bliv ved, bliv ikke modløs. Ja, han står ved målstrengen og siger: "Men Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus" (v.57)

Nu kan der fortsat være møder og aktiviteter, der aflyses, men det rækker ikke ved, at den opstandne frelser, Herre og mester ikke aflyses! Hold fast i det.

Luthersk Mission (LM) er en evangelisk-luthersk forening, hvis formål er at forkynde Bibelens budskab, så mennesker kommer til tro på Jesus som Guds søn og verdens frelser.

LM på Bornholm arbejder ud fra ni missionshuse fordelt ud over øen.
www.lm-bornholm.dk

Redaktion: Peter Krak
e-mail: jytteogpeter@krak.nu
Tlf.: 5697 5085 / 2979 8386

Forsidefoto: Lisbeth Johansen - hjemmeskole

Oplag: 400 eks.

Tryk: Onlineprinters